

ΕΥΠΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

Έκδιδόμενον ἀπαξ τοῦ μηνός.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Φεβρουαρίου 1870. | ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ Ι.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΖ' ΛΙΜΠΑΡΗΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

‘Ο Τζιλιμπάρης φαίνεται λαμβάνων τὰς ἐμπνεύσεις αὐτοῦ ἀφ’ ἐνὸς μὲν ἀπὸ τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἀρετῆς, ἀφ’ ἔτερου δὲ ἀπὸ τῶν ιδίων παθημάτων καὶ τῆς καλλονῆς ἔξιοχῶν τῆς Κερκύρας. Ορη εὐγενῶς ἀπότομα καὶ κατάφυτα μέχρι τῆς ὑψίστης κορυφῆς μετὰ ποικιλίας ἀπροσδοκήτου, θελγούστης δ’ ὅσον καὶ καταπληττούστης διαδέχονται πεδιάδας εὐηνέμους καὶ χλοεράς. Έδῶ δάση σκοτεινὰ ἔλαιιῶν πυκνοφύλλων, ἔκει φάραγγες ἐν αἷς διασπέρουσι τὰς βαθεῖας αὐτῶν, ρίζας δένδρας κεκουφωμένα ὑπὸ τῶν ἔτῶν, πέραν ἡ θάλασσα διὰ τῶν φύλα-

λων ἐνιαχοῦ διαβλεπομένη γλαυκὴ, φρέστουσα, μετὰ ρόχθου συνεχοῦ; πλύνουσα τοῦ αἰγιαλοῦ τὰς χρειάλλας. Νύμφαι — βλέπεις — καταβαίνουσαι μέχρι τοῦ ἀκροθαλασσίου λεύσσι τοὺς βραχίονας καὶ σμως εἶναι ἔλαιαι βαπτίζουσαι τοὺς κλῶνας ἐντὸς τῶν ὄδατων. Περιστεράς νομίζεις ὅτι ἀντεκρύζεις λευκὰς μέσω τῶν χλοερῶν τοπίων ἐναπαυομένας καὶ εἶναι χωρία μετ’ εὔπρεπες πόνη λευκῶν οἰκίσκων, ὃν ἔχεισον τὰ ὑψηλὰ τῶν ἀγροτικῶν ἔκει ναΐσκων κωδωνοστάσια. Χωρίον ἐπ’ ἔκείνου τοῦ λόφου, κώμη πέτραν, ἀλλη συνοικία ἐδῶ μέσῳ ἀμπελώνων καὶ ἔλαιων καὶ κυπαρίσσων. ‘Ο μύρτος ἀνθεὶ πανταχοῦ καταπράσινος, εὐῶδες εἶναι τοῦ θύμου καὶ τοῦ φιλοθεάνου ὁριγάνου τὸ ἀρωματικόν. Διακρίνεις σπανίαν τινὰ εἰς πέτραν χειμάρρων ῥιδοδάφνην· ἀνὰ πᾶν βῆμα βλέπεις ἐρυθρὰ μόρα ἐπὶ βάτων ἔτῶν, πέραν ἡ θάλασσα διὰ τῶν φύλα-

πολλαχοῦ, φραγμοὺς συμπεπλεγμένων. Εἴρισκει λόγον πολλὴν ὁ χωρικὸς ἵνα πλέξῃ κάνει καλλιστα, ὁ ἐρῶν ἵνα τρίψῃ τα τραχέα φύλλα μὴ λησμονηθῇ ὑπὸ τῆς ἀγαπημένης κόρης, ὡς λέγει μᾶλλον ὥραιότερον ἢ ἀληθέστερον ὁ λαός. Καὶ ὅταν δύη ὁ ἥλιος καὶ εἰς τὴς ταλαιπνῆς ἀντικρυς Ἡπείρου τὸς βουνοὺς σκορπίζωνται σκιαι ἀντὶ ἀκτίνων καὶ ὑπὲρ αὐτὴν πλανῶνται τότε νεφύδρια πολύχρωμα, εἰπὲ χρυσάχροσσα, πορφυρᾶ ὡς αἰδήμονος παρθένου παρειαὶ, καὶ ἡ θάλασσα ρυτιδωθῇ ὑπὸ τῆς ἑσπερίας αὔρας, ὅταν ἔπειτα τὴν νύκτα ὥσει στεφανώματα φώτων, ἀνθρωπίνης κατοικίας τεκμήρια, λάμψιας κατ' ἀποστάσεις μέσω τοῦ ἐφηπλωμένου νυκτίου σκότους, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συγκινηθῇ καὶ ἡ κοινοτάτη τῶν ψυχῶν, νὰ μὴ λαβῇ πτερὰ καὶ δικέροτατα βαίνων τῶν νόσων ἐκ τῆς ἀλληλουχίας ἔκεινης τῶν παρουσιαζομένων μεγαλοπρεπῶν θεαμάτων. Ἐμακρυγορήσαμεν ἴσως περὶ τῆς καλλονῆς τῶν Κερκυραϊκῶν ἔζοχῶν ὄντος τοῦ λόγου, ἀλλὰ τί πταιόμεν ἡμεῖς ὅταν μετὰ πασῶν τῶν γλωσσῶν καὶ ἡ 'Βλληνὶς ἐνέχει ἐπίθετα ἀπλᾶ, λέξεις αἵτινες δὲν ἐκφράζουσι τὸ κάλλος, τὸ μαγαλεῖον, τὴν δύναμιν τῶν πραγμάτων ὅσα παριστῶσιν; "Οταν ἀκούῃς ὡραῖος, μήτηρ, ἔρως, ἐπιστήμη, πατρίς, ἀντιλαμβάνουσαι τῆχους ἔλαχίστους, ἔννοεις ὀλίγα καὶ δικιαὶς αἱ λέξεις αὗται συμβίνουσι μεγάλα, δύνανται ν' ἀναπτυχθεῖν ἀπειρῶς, διότι ἐγκλείουσι τὴν ἀναπτέρωσιν, ἀν οὐχὶ τὴν εὐδαιμονίαν.

"Ἅπο τοιούτων λοιπῶν ἀρχῶν καὶ ἐμπνεύσεων κινούμενος ὁ Τζιλιμπάρης ἐνέχει ρώμην ἥθικὴν, αἰσθάνεται δὲ ἀνέλαβεν αἴγανα μέγαν, ἐπιχειρῶν νὰ διδάξῃ καὶ διορθώσῃ τὸν πλησίον καὶ οὐδενὸς φειδόμενος κατηγορεῖ τοὺς κακὰ πράττοντας. Μάτην οὗτοι ἔξανίστανται κατ' αὐτοῦ ἐκεῖνος ἀδιαφορῶν λέγει:

Οὔτε φοβέραις σκάζομαι, οὔτε ἀπειλαῖς φο-
(βούμας,
καστίγχις μήτε φυλακαῖς ποσῶς δὲν τὰ πτοοῦμαι.
Οὔτε αὐτὸς ὁ θάνατος δὲν θέλει μὲ φοβίσαι
ἔχ τὴν δρθὴν πίστιν ἡμῶν ποτὲ νὰ μὲ χωρίσῃ.

Συμβούλεύει τὴν ἐλεημοσύνην διότι
"Οποιος εἰς τὸν πένητας ἐλεημοσύνη κάνει
στὴν ἀπαλάμην τοῦ κριτοῦ βέβαια τὴν βάνει.

Γράφει κατὰ τοῦ φθόνου, τῆς ἀρπαγῆς, τῆς ὑπερηφανίας, τὴν δποίαν Τὰ μάτια δὲν τὴν βλέπουντες ἔκεινου ποὺ τὴν ἔχει· στὰ φρύδια ἀποπανθιδὲνει κρυμμένη στέκει, καὶ δι' αὐτὸς δὲν εἰμπορεῖ νὰ τὴν ταπεινώσῃ διτοῦ ἐπῆρε τὴν τιμὴν, τοῦ πῆρε καὶ τὴν γνῶσιν.

Ἐπειτα δεικνύει τὰ κακὰ τῆς κλοπῆς καὶ συμβούλευει τοὺς γονεῖς ν' ἀποτρέπωσι τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκ τῆς τρυφερᾶς ἥλικίας ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος τούτου. Καὶ ἐνταῦθα καταφαίνεται ὑπὸ τὸν ἥθικολόγον καὶ τὸν ποιητὴν ὁ χωρικὸς διηγούμενος τὰς ἐν τοῖς χωρίοις συνήθως συμβαίνοντας κλοπάς.

"Οποιος ἔσυνείθισε ἀπὸ μικρὸς νὰ κλέψῃ διθέος τοὺς γονέους του πολὺ θὰ τοὺς παιδέψῃ. "Οταν αὐτὸς ἀρχίνησε νὰ κλέπῃ τὸν γνωρίσαν, μὰ δὲν τὸν ἔμαλώσαν, μήτε τὸν φοβερίσαν.

Τὴν μίαν ἔπειρνε ταῦγδε, τὴν ἀλληγε τὴν κόττα, μὰ δὲν τὸν ἔφοδέρισαν νὰ μὴν ἔμενη, στὴν πόρτα μάλιστα τὰ ἔδέχονταν καὶ ἔτρωγαν ἀντάμως ὥστε ποὺ οἱ γονέοι του τέλειον τὸν ἔκάμα.

Μὴ ὅταν τὸν ἔπέρναντε καὶ τὸν ἔβουρδουλίζαν ἔτετες οἱ γονέοι του ἔκλαιγαν καὶ λολέζαν.

"Επούλησαν τὸ πρᾶγμά τους νὰ τὸν ἐλευθερώσουν" ἐὰν ἐπῆρε τέσσερα, τετράδιπλα θὰ δώσουν.

"Ἐθγῆκε ἀπὸ τὰ δεσμὰ, μὰ γνῶσιν δὲν λαμβάνει πάλιν τὴν πρώτην τέχνην του ἀκολουθεῖνὰ κάνῃ, καὶ πάλιν τόνε πιάνουνται καὶ τόνε φυλακόνουν."

πολλὰ κακὰ τοὺς ἀμελεῖς, κακοὺς γονεῖς πλα-

"Αθλε, τί ἐκέρδησες παρὰ ντροπὴν καὶ αἰσχύνη;

Κ' οἱ πλέον δυστυχέστατοι μὲ σὲ γελοῦν καὶ κεῖ-

χόνουν;

Σὺ εἶσαι νέος δύνατός, γιατὶ δὲν θὰ δουλέψῃς μόνε νὰ πᾶς νὰ περπατῇς ταῖς νύχταις γιὰ νὰ κλέψῃς.

Νὰ περπατῇς μὲ τὰ νερά, ταῖς νύχταις, μὲ ποῦ ἀριστάρεις (1) τὴν ζωὴν νὰ πάγῃ εἰς τὸν ἄβη.

Οὐχὶ σπανίως ὁ Κερκυραῖος ποιητὴς μεταχειρίζεται παρομοιώσεις αἵτινες εἶναι ἀρκετὰ ἐπιτυχεῖς, μεσταὶ δὲ ἀφελεῖς καὶ χάριτος.

Οταν παριστᾷ τὴν εὐσπλαγχνήν τοῦ Θεοῦ συγχωροῦντος τὰς ἀμαρτίας τοῖς μετανοοῦσιν ἐπιφέρει τὴν ἐπομένην ἐκ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου παρομοίωσιν.

"Ο πατὴρ τὸ ἔύλο 'παίρνει τὸν μικρὸν αἵόν του δαίρνει· ἀρχινά τὸν μὲ κλαθμυρίζῃ, μὰ τὸ αὐτὸν πάλιν γυρίζει. Τοῦ ζητᾶ φωμὶ νὰ φάγῃ, μὰ εἰς ἄλλον δὲν ὑπάγει.

(1) Arrischiare = διακινδυνεύειν

"Ο πατήρ πάλιν τοῦ δίνει
καὶ νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνῃ.

'Αλλαχοῦ λέγει περὶ τῆς ταχύτητος τοῦ
χρόνου ὅτι
τι οἱ χρόνοι ἀπερνοῦνται σὰν τὸ βροχερνὸν νερόν.

Εἰς ἄλλο μέρος παραβάλλει ἐκεῖνον
ὅστις πεπαιδευμένος ὃν δὲν τηρεῖ τὸν θεῖον
νόμον πρὸς τὸν ἀσπάλακα, λέγων οὕτω
'Εὰν γῆται ἐπιστήμων καὶ τὸν νόμον δὲν κρατεῖς
'σὰν ὁ χάμουργας (¹) ὁμοίως εἰς τὸ σκότος περ-

[πατεῖς.
ποῦ ἐκεῖνος ὅλο σκάπτει, τὶ φοβεῖται μὴ δειχτῇ,
ὅτι φῶς δεμπορὰ βλέπει καὶ γυρεύει νὰ κρυπτῇ,
Οὕτως εἰν' καὶ ὁ σπουδαῖος διαν νόμον δὲν κρα-

[τῇ.
ώς τὸν χάμουργα δουλεύει καὶ 'στὸ σκότος περ-
[πατεῖ.

'Αλλαχοῦ λέγων ὅτι γῆ φιλοσοφία δὲν
πρέπει νὰ συμβαδίζῃ μετὰ τῆς κενοδοξίας
ἐπιλέγει·

"Ολα τὰ δρεῖα διθή, δλα τὰ μυριστικὰ
τριαντίψυλλα καὶ βόδα τὰ εὐωδιαστικὰ
τὰ κρετοῦνται εἰς τὰ βάζα μὲ τὰ κρύα τὰ νερά
μὰ δὲν πᾶνε νὰ τὰ βάλουν σὲ κανάτια βρωμερά.

Γραφικός δὲ γίνεται δ τζιλιμπάρης
πολλάκις, ως δύναται τις καὶ ἐκ τῶν ἥδη
παρατείμενων χωρίων νὰ συμπεράνῃ, α-
τινα γέδυνάμεθα ἔτι νὰ πολλαπλασιάσωμεν
ἄν δὲν ἐθηρεύομεν τὴν συντομίαν.

Γέφουται δὲ οὐχὶ σπανίως, ὅταν μάλιστα
πρόκηται περὶ ἡθικῶν τινων ἀρχῶν. 'Ιδοὺ
πῶς παριστᾷ τὴν δύναμιν τῆς εὐχῆς τῶν
γονέων ἐν τινι τῶν ποιημάτων.

Τι τῶν γονέων γῆ εὐχὴ ἔχει μεγάλην χάρη·
καλότυχος ὁ ἀνθρωπος ὃπου καλὰ τὴν πάθη.

Τὸν κατασταίνει εύτυχη καὶ 'σὲ τιμὴν με-
[γάλτ,

τόσο 'σὲ τούτη τὴν ζωὴν ὅτον καὶ εἰς τὴν ἄλλην,
ἄλλ' ὅχι πλοϊτον μισητὸν χρυσέων νομισμάτων,
πλοῦτον δειποτεσιών καὶ δέρεσιν πταισμάτων.
Καὶ ὅσοι πάλιν πάρουνται κατάρων γεννητόρων
οὗς κατασταίνει ἀτικους, πένηταις πενητόρων,
τὶ γῆ κατάρα τους αὐτὴν ὅσο καὶ γῆ εὐχὴ τους
ἔνονονται μὲ τοῦ θεοῦ, δὲν εἶνε μοναχὴ τοι.

'Επ' ἵστις ζωηρῶς παριστᾷ τὴν ἴδεαν ὅ-
τι γῆ ψυχὴ εἶνε γῆ διδοῦσα τὴν ζωὴν εἰς τὸ
σῶμα, διπερ συνεγγῶς ἐκκλησιαστικὴ ἀδειά
καλεῖ μεμολυσμένον.

"Οταν χωριστῆς, ψυχὴ μου, ἀπὸ τοῦτο τὸ κορμὶ^{τὸν}
ἐνοστίζει, ἀφορμίζει, δυσοδεύει καὶ βρωμεῖ.
Ποῦ γῆ ὄψις, ποῦ τὰ κάλλη, ποῦ τιμὴ, ποῦ
[εὔμορφιδ;
Πάντα κόνις, πάντα τέφρα, γῆ, σποδὸς καὶ
[σαπριάλ

"Ἐν δὲ τῶν καλλίστων τοῦ Τζιλιμπάρη
ποιημάτων ἔκτὸς τοῦ ἀνωτέρῳ θρήγου περὶ^{τὸν}
συγγενῶν καὶ φίλων εἴνε τὸ συντεθὲν ἐπὶ^{τὸν}
τῇ χειροτονίᾳ τοῦ μητροπολίτου Κερκύρας
Χρυσάνθου, ἐφ' οὗ ὁ ποιητὴς, θέλων νὰ
παιξῃ διὰ τῆς ἐπὶ ταύτῳ συναγωγῆς λέ-
ξεων ὁμοφθόγγων, ἐπέγραψε τὸ ἔξτις δί-
ττιχον·

Χριστὸς πιστὸν Χριστιανὸν χέριν χαρᾶς χαρίζει,
χριστὸν Χρυσάνθου στέφανον ἐξ οὐρανοῦ κομίζει.
Ἔχει δὲ τὸ ποίημα ως ἔξτις ἐν ἀρχῇ.

Σήμερον οἱ ὄρθιδοις ἐν Κερκυραίων πόλεις
ἄνδρες, γυναικεῖς καὶ παιδιά λαμπροφοροῦσιν ὅλοι·
σήμερον γῆ μητρόπολις τὸν θρόνον ἔτοιμάζει,
τὸν ἄξιον ποιεῖν τῆς λαμπρῶς ἀναβιβάζει·
σήμερον τρεῖς ἀρχιερεῖς κάμενον τὸν ιεράρχην
μὲ εὐλογίαν ἔγγραφον ἀπὸ τὸν Πατριάρχην.
Τὰ ιερὰ τὰ ἀμφια τὰ χρυσοκεντημένα
ως νύμφη κατακόσμητον στολίζουσα τὸν ποιεῖν
μὲ τοὺς δαβιδικοὺς ψαλμοὺς καὶ μὲ τὴν θεῖαν
[χάρι-

τοῦ παναγίου πνεύματος τοῦ βάνουν τὸ στιχάρι
καὶ τὸ ὑποτραχτίλιον, στολὴν γάρ τὴν ἀγίαν,
ἵνα λαμβάνῃ ὁ λαὸς τὴν θεῖαν εὐλογίαν.

Τὸ σάκκον περιβάλλεται νὰ νεκρωθοῦν τὰ πάθη;
τὰ σαρκικὰ καὶ κοσμικὰ νὰ θάψῃ εἰς τὰ βάθη.
Τὸ ιερὸν ἔγκληπιον 'στὸ στῆθός του κρεμάται,
ὡς τοῦ Χριστοῦ ζῶτα εἰκὼν τοιοῦτος νὰ τιμᾶται.
Τὸ ἄγιον ωμόφορον βαστάζει εἰς τοὺς ἄμους,
τὴν ἐκκλησίαν νὰ τηρῇ κατὰ τοὺς θείους νόμους.

Σήμερον τόνε στέφουνται καθάπερ βασιλέα·
εἰς τὴν τιμίαν κεφαλὴν τὴν περικεφτλαῖς,
τὴν βέβηδον τὴν ποιμαντικὴν βασιάζει εἰς τὴν
[χεῖρα
εἰς τῶν προβάτων τὴν αὐλὴν νὰ μοιάνῃ ἔχ τὴν
(θύρα,

καὶ παρευθὺς τὰ πρόβατα 'ποῦ τὴν φωνὴν ἀκοῦσαι
ὅμπρὸς αὐτῶν πορεύεται καὶ τὸν ἀκολούθουν.
'Ρομφαία ἐπὶ τῶν μηρῶν ως δύνατὸς βασιάζει
νὰ στέκομε ἀσάλευτοι εἰς ὅ τι μᾶς προστάζει.

'Ημέρα παντηγύρεως, χαρᾶς καὶ εὐχροσύνης·

γειτονία γίνεται τῆς ἀρχιερωσύνης.
'Οσοι 'στὸν Ιησοῦν Χριστὸν πιστεύονται θαρρεῖται
τὴν ἐκκλησίαν σήμερον ἐλάτε νὰ χαρῆτε,
νὰ ἰδῆτε τὴν παράστασιν, νὰ ἰδῆτε εὐταξίαν,
τῶν τέσσαρων ιεραρχῶν τὴν δόξαν καὶ ἀξίαν,
πῶς στέκουν εἰς τὸ ιερὸν μὲ τὴσην παρρησίαν
ποῦ ἔχτελοῦσι τὴν φριχτὴν ἀναίμαχτον θυσίαν.

'Ελάτε οἱ ὄρθιδοις τοῦ ιεράρχου φίλοι
ποῦ στέκειτε ὕσπερ ἀγγελος εἰς τὴν ὥραια πύλη

(¹) Χάμουργας (χαμώρυγας) = ἀσπάλαξ.

μὲ τὰ ἀρχιερατικὰ ἄμφια στολισμένος
ποῦ φαίνεται τί δὲ Χριστὸς εἶνε ζωγραφισμένος

κ.τ.λ.

Ἐπ’ ἵσης καλὸν ποίημα εἶνε καὶ τὸ ἐπὶ
γραφόμενον φυλάργυρος καὶ γαροκόπος,
ἐν φύγεται διάλογος μεταξὺ ἀσώτου τι
νός καὶ φυλαργύρου, καὶ ἐν ᾧ ὁ Τζιλιμ·
πάρης, δστις, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ ποιη-
μάτων κατὰ φυλαργυρίας ἐξήγεται, ἢτο
κεκηρυγμένος αὐτῇ; ἐχθρὸς, φαίνεται προ-
τιμῶν τὴν ἀσωτίαν κατὰ τὸ γνωμικὸν τῶν
ἀρχαίων ὅνοιν κακοῖγ προκειμένοιν τὸ
μῆχεῖρον οὐλίστοι, διπερ ὅμως δὲν πι-
στεύομεν νὰ εἴχεν ὑπὲρ ὄψιν.

Φυλάργυρος καὶ γαροκόπος.

Οἱ φυλάργυροι τὰ ἀσπρα προσκυνοῦν διὰ θεῶν·
μὲ αὐτὰ τοὺς ἔγκρεμίζει πλάνος ὁ ἀπαταιών.
Πᾶντας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸ κορμί τους εἶν· ἔκει,
μὲ ὁ νοῦς εἶνε 'στ' ἀρμάρι, 'στῶν ἀσπρῶν τὴν

(φυλακή)

καὶ στολίζουν τὸ σῶμα μὲ φορέματα λαμπρά,
τὴν φυχὴν ῥερπωμένην μὲ τὰ ῥοῦχα τὰ σαπρά.
Χώρ ἐλεημοσύνην τὶ 'φελάχ ἡ προσευχή;
τίποτες καλὸ δὲν κάνει διταν ἦνε μοναχή.

'Οσπερ αἱ μωραὶ παρθένοι περπατοῦντες καὶ αὐτοὶ
μὰ ἡ θύρα διταν κράζουν δὲν θέλει τοὺς ἀνοιχτῆς
'Ω φυλάργυροι, ἀκούστε ὁ Χριστὸς πῶς ὅμιλες,
πῶς αὐτοὺς τοὺς ἐλαχίστους ἀδελφούς του τοὺς

(καλεῖ).

Κάνε ἐλεημοσύνην εἰς πτωχοὺς καὶ ὄρφανά,
ἄφες τὴν φυλαργυρίαν, ἵνα μή σε τυραγνῦ.

ΦΙΛ. Πῶς νὰ δώσω τὰ σολδιά μου ποῦ μοῦ

(φαίνεται βαρύ,

ποῦ τὸ χέρι μου νὰ βγάλῃ ἔχ τάρμαρι δὲ

(μπορεῖ.

Γιὰ νὰ βάνω κουμανόδάρω⁽¹⁾, μὰ νὰ 'βγάνω δὲ

(μπορῶ,

τὶ ἡ βάρδια⁽²⁾ δέν μι' ἀφίνει ποῦ φυλάσσει τὸ σωρό.

ΧΑΡ. 'Αι αὐτὴ δὲν εἶνε ἀλτίθεια, μόνε 'πὲς πῶς

(σοῦ πονεῖ

καὶ δὲν θέλεις νὰ γροικήσῃς τοῦ Κυρίου τὴν φωνή.

Εἰς αὐτὰ ἐπροσηλώθης διὰ νὰ τὰ προσκυνᾶς

Ὦς καὶ τὴν ζωὴν στεντάρεις⁽³⁾, στὸ παζάρι δὲν

(κινάς

εἰς τὸ μακελλιό δὲ 'μπαίνεις, 'στὸν φαρᾶ μήτε

(πατεῖς.

Τὶ ζωὴ δυστυχισμένη εἶν· αὐτὴ δοῦσσει κρατεῖς;

(1) Commandare=ξηυσιάζειν, εἶγαι κύριον.

(2) Guardia=φύλαξ, σκοπός. 'Αναφέρεται δὲ
τοῦτο εἰς τὴν κοινὴν τοῦ λαοῦ παράδοσιν καθῆται
τῶν φυλαργύρων τὰ χρήματα φυλάσσει ὁ διά-
βολος, δστις καὶ ἀπαγορεύει αὐτοῖς νὰ λαμβάνωσι
τι ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν παντοδύναμων ἐν τῷ κόσμῳ
κερματίων.

(3) Sientare=ταλαιπωρεῖν.

ΦΙΔ. Διὰ τὶ μὲ κατακρένεις καὶ μοῦ λὲς ὅπως
(πεινῶ;

διετὸ τρώγω τὸ γεῦμα καὶ τὸ βράδυ δὲν δειπνῶ;

'Εσεῖς εἴτε μαθημένοι νὰ ξοδεύετε πολλά,
δὲν φτωχεῖτε τὰ σολδιά σας γιὰ νὰ ζήσετε καλά.

Μὰ ἐγὼ ποῦ σπαρανιάρω⁽¹⁾ νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν

(ἀφορμή·

θέλω ν' ἀποχτίσω πλοῦτο νὰ πεθάνω μὲ τιμῆ,
νὰ μετρήσουν τὸ βιό μου καὶ νὰ τῶδρουνε πολὺ,

μάτων κατὰ φυλαργυρίας ἐξήγεται, ἢτον
ἀκουστὴ τὸ ὄνομά μου δύσιν καὶ ἀνατολή.

ΧΑΡ. Μὰ ἐσύ σὰν ἀπεθάνης μὲς στὸν τάφον
(σὲ πατοῦν,

καὶ θ' ἀκοῦς τοὺς συγγενεῖς σου νά σε ἀναθε-

(ματοῦν.

'Αμμὴ τὶ θέλα γροικήσῃς ἀπὸ ξένους καὶ πιω-

(χούς,

ἀπὸ τοὺς ζητουλαρέους λαϊκοὺς καὶ μοναχούς.

'Εγὼ πάντα τοὺς γενναίους ἥκουσα νὰ τοὺς φη-

(μοῦν,

τοὺς φυλαργυρους ἀκούων δλοι νὰ τοὺς βλασφημοῦν.

ΦΙΔ. 'Αν ἐμένα μὲ θέριζουν μοναχοί καὶ λαϊκοί,
μὰ ζείνανε σὲ βάνουν τὸ συχνὸ στὴν φυλακή.

Δὲν σοῦ φθίνει τὸ δικό σου γιὰ νὰ κάνῃς ἔξο-

(διὰ,

μόνε πᾶς καὶ ἀσηκόνεις καὶ τὰ ξένα τὰ σολδιά,
π' ἀν τυχαίνης νὰ τὰ μπάσης ἀπὸ λάθος καὶ

(χρασί,

διν τὰ φροῦτα σὲ γελάσουν πῶς θέλα βρεθῆς ἐσύ;

'Η τὰ ἀγαθὰ σοῦ πέρνουν ηθὲ μπῆς στὴ φυλακή.
τέτοια βάστανα λαμβάνεις μία κεφαλή κακή.

ΧΑΡ. 'Αν μοῦ πάρουν τάγαθά μου, 'πὲς πῶς
(τάφαγα ἔγώ

καὶ στὴν φυλακὴ δὲν πάγω, ἀλλὰ πάλιν θέλα βγῆ.

Μὰ ζείνα σὲ προσμένει φυλακὴ παντοτεινή,
φυλακὴ, τυραγνισμένε, ποῦ εἶνε πάντα σκοτεινή.

'Αν ἐδῶ σὲ φυλακώσουν ποῦ χρωστᾶς; ξένα σολδιά
παρευθὺς ὅπου πληρώσῃς ἔλασσες τὴν λευθερία.

Μὰ στὴν φυλακὴν ἔκειντην δὲν ἐμπῆς μίαν φορά,
τὸ βασίλειον νὰ δώσῃς δὲν λαμβάνεις ξαγορά.

Γί σε ωφελεῖ δ πλοῦτος, διόπου ἀρησες ἐθῶ,
ποῦ ἐγὼ δὲν ἀγαπάω κολασμένον νὰ σὲ ιδῶ;

Δὲν ἀκοῦς ὁ Ιησοῦς μας ὁ Χριστὸς πῶς ὅμιλες;

'Εὰν καὶ τὸν κόσμον δλον νὰ κερδήσῃς τὶ ωφελεῖς;
τὲ ἀντάλλαγμα θὰ δώσῃ νὰ γλυτώσῃ τὴν φυχὴ

ποῦ τὴν ἔχει δυπλωμένην, ἔρημην καὶ δυστυχῆ;

Αὐτὴ ἔχει πολὺ βάρος, δὲ 'μπορεῖ νὰ περπατεῖ
ποῦ η ἐλεημοσύνη, διὰ νὰ τήνε κρατῆ;

Αὐτὴ εἶνε ἀπὸ σένα ξορισμένη μακρυά.

τώρα ποῦ θέλα τὴν εύρης νὰ σοῦ δώσῃ λευθερία,
όπου εἴχες τοσηγν ἔχθρα, τὴν ἐμίσουνες πολὺ

καὶ αὐτοῦ ποῦ εἴσαι τώρα νὰ σὲ εύρῃ δὲν βιλεῖ.

ΦΙΔ. 'Ας πηγαίνῃ στὰ πατιδιά μου ποῦ τούς
(ἀρησες πολλὰ

καὶ νὰ δίνουν διέμένα σὲ πτωχοὺς κάθε βολά,
νὰ χορταίνουν πεινασμένους καὶ νὰ 'νδύνουν
(γυμνούς:

Sprangnare=οίκονομεῖν.

καὶ ἀν εἵρουν σχλαβωμένους ν' ἀγοράζουν κ'
(ἐκεινούς.
ΧΑΡ. Ἐὰν δώσουν τὰ παιδιά σου ὅλους σου
(τοὺς θησαυροὺς
καὶ τὰ σπίτια καὶ ἀμπέλια, περιβόλια καὶ ἀ-
(γρούς.

αὗτη ἡ ἐλεημοσύνη ἔδική τους θὰ γραφῆ,
τίποτες καὶ λόγια σένα δὲν θέλουν κάμει αὐτοῖς.
Ἄλις ἐμοίραξες ἔτοτε ὅπου εἶχεν τὸν καιρὸν,
μὰς ἐστὸν τὸ μίλημά σου ἤτους φαρμακερό.

Οσοι εἶχαν σοῦ ζητήσει δι' ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ
ἀ(ν) δὲν ἔπειρναν ζητεῖαν ἔπρεπε νὰ δεριστοῦν.

Μήνα ἔθρεψες πεινῶντας, μήνα ἔνδυσες γυμνούς,
ἀγθενεῖς, φυλακισμένους; ἐσπλαγχνίστης ἐκεινούς;

Τὰ βιβλία ἐμιλοῦσαν, ἔπρεπε ν' ἀφοκραστῆς,
νὰ μοιράζῃς τῶν πενήτων διὰ καὶ μὴν κολαστῆς.

Φεῦγε τὴν φιλαργυρίαν, τὶ σὲ κάνει δυστυχῆ,
μήν πιστεύῃς εἰς τὰ δέσπρα, ὅτι χάνεις τὴν ψυ-

(χτ.

Σπούδαζες νὰ θησαυρίζῃς θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς,
ποὺς ακουλῆκι δὲν τὸν τρώγεις οὔτε κλέπτεις τὸν

(κάνεις,

ὅπου πάντας σῶος μένει καὶ δὲν φθείρεται ποτὲ,
διατὶ τόνε φυλάττουν ἀξίοις λογχριασταί.

Αγροικῆστε, ἀφεντάδες, δὲν σᾶς φαίνεται σωστό.
κάμετε καθὼς σᾶς γράφω, νᾶχω καὶ ἔγω μιστό!
Εἴ τινος δὲν τοῦ ἀρέσει, δὲν τοῦ φαίνεται βαρὺ,
τὴν συγχώρησιν ζητάω καὶ τὸ διέ του ἀς χαρῆ

Ἐπ' ἵσης ἐνέγει καλούς τινας στίχους
καὶ τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀοιδίμου Κα-
ποδιστρίου ποίημα τοῦ Τζιλιμπάρη, ὅπερ
ἐν ἴδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ καὶ ὑπὸ ἄλλης χει-
ρὸς ἀντιγεγραμμένον εὗρον προσηρτημένον
εἰς τὸ βιβλιον μετανοίας. Τὸ ποίημα
τοῦτο, δὲν ἦν ὁρθὴ ἡ δοθεῖσα μοι ἀτελῆς
περὶ τοῦ πράγματος εἰδοῦσις, ἐδημοσιεύθη
ἐν Ἀθήναις, ἀγνοοῦμεν δὲν ἐν ἴδιαιτέρῳ
τεύχει ἢ ἐν ἐφημερίδι, ὀλίγα ἔτη μετὰ τοῦ
κυριερνήτου τὴν δολοφονίαν.

Τὸ κάλλιστον ὅμως τοῦ ἡμετέρου ποιη-
τοῦ ἔργον εἶνε τὸ περὶ τὰ τέλη τοῦ βι-
βλίου μετανοίας ποίημα τὸ φέρον ὡς ἐπι-
γραφὴν τοὺς ἔξης τέσσαρας στίχους.

Τώρα νὰ γράψω κατιντὶ περὶ τῆς τελευτῆς μου,
ν' ἀφίσω γειάν τοῖς φίλοις μου, πάσοις τοῖς ἔκ-
(λεχτοῖς μου.

Ἐτοῦτο τὸ στιχούργυμα ἀκόμη θέλα γράψω
νὰ ἀπαστῶ τοὺς φίλους μου καὶ ἔπειτα νὰ
(πάψω.

Τὸ ποίημα τοῦτο ἐνέγει πάθος καὶ δύ-
γαμιν· φαίνεται δὲ γέρων πράγματι ἀπο-
χαιρετῶν τὸν κόσμον καὶ διατεθειμένος νὰ
παύσῃ μὲν πᾶσαν μετ' αὐτοῦ σχέσιν ὡς
καὶ αὐτὴν τὴν διὰ στίχων ἀνακοίνωσιν
τῶν ἴδεων αὐτοῦ καὶ αἰσθημάτων, νὰ συν-

έλθῃ δὲ μόνος εἰς ἑαυτὸν περιμένων τὸν
θυνατὸν. Κάλλιστοι δὲ ἐξ αὐτοῦ στίχοι
ἔινε οἱ ἐπόμενοι, οὓς θεωρῶ ἀξίους νὰ κατέ-
χωσι θέσιν οὐχὶ ἐκ τῶν κατωτάτων ἐν τῇ
καθ' ἡμᾶς; ἔτι νεαρούσῃ ποιήσει.

Ἐλάτε, φίλοι καὶ γνωστοί, ἵνα μὲ ἀσπασθῆτε,
τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν διὰ νὰ στοχαζθῆτε.

Ἐδῶ στὸ νεκροκράνστο ποῦ κοέτεται ἀκόμα
ἔτοῦτο τὸ πανάθλιο, μεμολυσμένο σῶμα
ἄμφοφον, ἄσθοξον, ἀπιοῦν, τὰ μάτια κολλημένα·
τὰ χεῖλη εἶνε ἀλαλα, τὰ ὥτα σφαλισμένα,
οἱ δοφθαλμοὶ δὲν βλέπουνε, τὰ ὥτα δὲν ἀκοῦνε,
οἱ χεῖρες δὲν μοδέρονται⁽¹⁾, πόδες δὲν περπα-
(τοῦνε.

Ἐρυγε τὸ στολίδι του καὶ τᾶψησε γρῦμένο,
νεκρὸ, ἔηρε, ἀκίνητο, χῶμα γεγενημένο.

Τὸ δένδρο ἔγριζώθηκε, ἔπισε, ἔξηράνθη
οὔτε σκιάν κάνει πιλιό⁽²⁾, οὔτε βλαστούς μὲ
τάνθη.

Εἰπέτε, σᾶς παρακαλῶ, ἀγαπητοῖ μου φίλοι,
ἔδη ὅπου μ' ἐφίλησαν τὰ ἔδικά σας χεῖλη.

τί νοστιμάδα γέρετε στὰ χεῖλη καὶ στὸ στόμα;
ἄνθρωπον ἐφιλήσετε ἢ γιατσωμένο⁽³⁾ χῶμα;
Σῶμα, ποῦ εἰν' τὰ κάλλη σου κ' ἡ ωραιότητά σου,
ποῦ εἶνε ἡ ἀνθρεία σου καὶ ἡ νεότητά σου;
Τί ἔγινεν ἢ εύμορφιά, ποῦ εἰν' ἡ ωραιότης,
ποῦ ἡ τρυφαῖς, ποῦ ἡ χαραῖς κ' ἡ ὄψις τῆς
(νεότης;

Ως δρόσος ἢ ἔωθινη σὲ μιὰ στιγμὴν ἔχαθη,
ό δηλος ἀνέτειλε, ἐμάραναν τὰ ἀνθη.

Ω σῶμά μου τρισάθλιο, μίλησε τι ἔχάρης
ἔδη στὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου ποῦ θύρρεις;
Μήν εἰλεγες δτι πολὺν καιρὸν θέλα καθῆσεις
ποῦ τὰ αἰσχρὰ καμώματα δὲν ἥθελες ν' ἀφήσῃς;
Τώρα δὲ λύχνος ἔθραψε καὶ ἡ λαμπτὰς ἐσβέστη,
περὶ τῆς ματαιότητος πᾶς ἀνθρωπος ἐψεύστη.
Μὲ ταῖς τρυφαῖς καὶ ἡδοναῖς ὁ ἀνθρωπος τί^{(κάνεις,}

τῆς παναθλίας του ψυχῆς βαρὺ φορτίον βάνει.
Κηδεύσατε λοιπὸν αὐτὸν τὸ ἀθλιόν μου σῶμα,
εκεπάσετέ το εἰς τὴν γῆν πάλιν νὰ γένη χῶμα.

Απὸ τὴν γῆν ἐπλάστηκε, πάλιν στὴν γῆν νὰ
(πάγη,
αὐτὴ ὁποῦ τὸ ἔθρεψε, πάλιν θέλα τὸ φάγη.

Αλλ' οὗτος ὁ ἀποχαιρετισμὸς πρὸς τὴν
ζωὴν καὶ τὴν ποίησιν, τοῦτο τὸ adieu à la
poésie, ὃς δὰ συνήθως συμβαίνει, δὲν εἶνε
τὸ ὕστατον ἔργον τοῦ ποιητοῦ. Μετ' αὐτὸν
ἔπονται δύο ἔτι ἄλλα, ἐν οἷς ὁ γέρων φαί-
νεταις ἔτι μᾶλλον εἰλικρινέστερος ἢ συνήθως·
ὅμολογεῖ δτι ἡμάρτησε καὶ αὐτὸς καὶ συν-
δών τοῦ κόσμου τὴν πλάνον ματαιότητα

(1) Movere=χινεῖσθαι.

(2) Πλιόδ=πλέον.

(3) Γιατσωμένος ἐκ τοῦ ghiacciare=καγόνειν.

συμβουλεύει τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ν' ἀπέχεσσιν ἀπὸ τοῦ κακοῦ καὶ νὰ πορεύωνται τὸν δρόμον τῇς ἀρετῇς, τῆς πολυμορφου γέρεις βροτείῳ κατὰ τὸν Σταγειρίτην φιλόσοφον:

Τοιοῦτος ὁ Δημήτριος Τζιλιμπάρης καὶ τὰ στιχουργήματα αὐτοῦ. "Οταν τὰ βρέφη ἦνε νήπια ἔτι, παρακολουθοῦσι τότε μετὰ στοργῆς οἱ ἀγαπῶντες αὐτὰ καὶ τὸ λεπτότατον τῶν γειλέων μειδίαμα καὶ τὴν ἐλαχίστην τῶν λεπτοφυῶν γειρῶν κίνησιν καὶ τὸν ἐλαφρότατον τῶν δρθαλμῶν παίγνιδισμόν. "Ομοιόν τι πρέπει νὰ συμβαίνῃ καὶ περὶ τὴν νεαράν ἡμῶν ποίησιν. Πρέπει νὰ συλλέγηται μετὰ προσοχῆς καὶ τὸ ὄλιγος·χώτατον ποιημάτιον καὶ ἡ ἀσημαντοτάτη περὶ ποιητοῦ τείνος πληροφορία καὶ μέτριος ἀ· τύχῃ ὅν. Διὰ τοῦτο νομίζομεν ὅτι ἡτο δίκαιον, διασώζοντες ἀπὸ τῇς λάθης τὸν Τζιλιμπάρην, ν' ἀποδώσωμεν οὕτως εἰς μὲ· τὴν Ἐλληνίδα ποίησιν ἔνα τῶν ιεροφαντῶν αὐτῆς, εἰς δὲ τὴν Κέρκυραν ἐν τῶν καλῶν αὐτῆς τέκνων.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Η ΠΡΩΤΟΥ ΚΟΛΟΜΒΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗ.

Ἐνῷ ἡ πρωτεύουσα τοῦ παρηκμακότος Βυζαντινοῦ βασιλείου ἐπιπτεν εἰς χεῖρας τῶν Ἑ' Ασίας ἐπελθουσῶν ὁρδῶν τῶν Τούρκων, ἐν τῇ δύσει ὑπέφωσκεν ἡ ἡμέρα τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, τὸν ὅποῖον παρεσκεύασκαν δύο ἀνδρες, οἵτινες σωτῆρες καὶ ἀναμορφωταὶ τῆς ἀνθρωπότητος δίκαιοις πρέπει νὰ καλῶνται, Χριστόφορος ὁ Κολόμβος καὶ ὁ Γουτεμβέργιος. Οἱ μὲν δοὺς εἰς τὸν θρώπινον πνεῦμα τὴν ἐλευθερίαν, ἢ; μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ὀλοσχερῶς δὲν ἀπελάμβανε, καὶ καταρθώτας ὅπως τὰ προϊόντα αὐτοῦ ἀπελλαστόμενα τοῦ στενοῦ κύκλου, ἐνῷ περιωρίζοντα πρότερον ἐξαπλώνται πανταχόσσε καὶ ἀπεθανατίζονται, ἐκεῖνος δὲ, ἀποκαλύπτων εἰς τὴν ἐκθαμβων ἀνθρωπό-

τητα νέους κόσμους καὶ νέας ἀρχᾶς καὶ νόμους διὰ τῆς ἀνακαλύψεώς του ταύτης καθιερῶν, προεχάραξαν τὴν ὁδὸν, ἵφ' ἣς μετὰ ταῦτα ἐβάδισαν ὁ Γαλιλαῖος, ὁ Νεύτων καὶ τόσοι ἄλλοι ἀνακαινίσται καὶ εὔργεται ταὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ἀνακάλυψις ὀλοκλήρων κόσμου, ἀγνοούμενων ἕως τότε ἐξέπληξεν, ὡς εἰκός, πάντας καὶ ἐκίνησε τὴν γενικὴν περιέργειαν· ὅθεν πολλοὶ ἡτοχολήθησαν εἰς τὴν διεφώτισιν τῆς ἀρχαιοτέρας ιστορίας τῆς Αμερικῆς, καὶ ἐπραγματεύθησαν τὸ ζήτημα, ἀν καὶ πρὸ τοῦ Κολόμβου ἡ ἡπειρος αὗτη ἦν γνωστή. Ἐπιγειροῦντες νὰ εἴπωμεν τινὰ διὰ βραχέων περὶ τούτων, θέλομεν συγκεφαλαιώσῃ, ὅσον δυνάμεθα, τὰς ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων αὐτῶν ἐρεύνας διαφόρων σοφῶν, νομίζοντες ὅτι ἡ εἰς τὰ σκότη λανθάνουσα ιστορία ἀγνώστων λαῶν, ἀν μὴ τὸ ὠρέλιμον, ἔχει δύως τι τὸ ἐπαγωγόν.

"Οτε δὲ Κολόμβος ἐπαρρήκτιάτο πρὸ τῆς ἐν Σαλαμάγκη συνόδου τῶν σοφῶν τῆς Ἰσπανίας, δπως ἀναπτύξῃ τὸ μεγαλουργὸν αὐτοῦ σχέδιον, εὑρεν, ὡς ἡτον ἐπόμενον ἀφθόνους κατηγόρους καὶ οὐχὶ ὀλίγους τοὺς κατειρωνευομένους καὶ καταγελῶντας αὐτοῦ. Συνειθίσαντες οὕτοι δπως τὴν βίβλον ὡς ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν θεωρῶσιν ἀπέκρουσαν μετ' ἀγανακτήσεως τὰς θεωρίας τοῦ Κολόμβου, αἵτινες ἀρδην ἀνέτρεπον τὰς βάσεις τῆς ἑραϊκῆς ἐπιστήμης. Αἱ θεωρίαι αὗται, στρογγύλην τὴν γῆν ὑποθέτουσαι, δὲν ἥδυναντο ἡ νὰ καταδικασθῶσιν ὡς βλάσφημοι, καθ' ὃ φανερῶς πρὸς τὴν βίβλον ἀντιφάτκουσαι, ἐν ἥι αὖθις ὁ Θεὸς λέγει ὅτι ὑπάρχουσι κρίκοι, ἀφ' ὧν ἐξαρτᾶται ἡ γῆ, καὶ σπαρτία δι' ὧν δέδεται, καὶ λίθοι ἀκρογωνιαῖοι, ἐφ' ὧν στηρίζεται (1). "Επειτα αἱ περὶ ἀντιπόδων καὶ ἀντοίκων δοξασίαι, αἵτινες ἥταν συνέπεια τῆς παραδο-

(1) Πλάτων. Λη. κεφ.—«Πλῦν τῆς θεμέλιωσα τὴν γῆν; ἀνάγγειλόν μοι εἰ ἐπίστασαι σύνεσιν. Τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας; Ή τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς; Επὶ τίνος δὲ οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασαν; Τίς δὲ ἐστιν ὁ βαλὸν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς;» Δεχθήτω δ' ἐν παρόδῳ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ ἀποφαίνεται ὁ Θεὸς ὅτι εἰς πύλας διὰ κλεισθῶν τὴν θά-